

OPVANG OP MAAT

Risicoanalyse en kader voor maatregelen
rondom de AMV-locatie in Rekken

Jos Kuppens
Daphne Snijders

Bureau **Beke**

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Uitgevoerde onderzoeksactiviteiten	5
2.1	Verdere inhoud van deze notitie	8
3	De benoemde risico's en hun weging	9
4	Oplossingsrichtingen gekoppeld aan risico's 1	20
4.1	De vooraf af te dekken risico's en voorgestelde oplossingsrichtingen	21
4.2	De te reserveren oplossingsrichtingen	23
5	Kader voor het dynamisch beheersplan	25
5.1	Algemene randvoorwaarden	25
5.2	Specifieke randvoorwaarden	26
5.3	Ten slotte: het aspect verveling/ontbreken dagbesteding in een breder kader	29

1 Inleiding

Binnen de gemeente Berkelland loopt een traject om 44 zogenaamde Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV'ers) op te vangen in een Procesopvanglocatie AMV aan Panovenweg 14 in Rekken, voor de periode van 2 jaar. Daarna zal een evaluatie van de opvang volgen en zal een besluit over de toekomst van de opvang genomen worden, zowel qua duur van de opvang als het aantal AMV'ers.¹

Na overleggen tussen diverse partijen (onder andere de gemeente Berkelland, het COA en Dorpscoöperatie Rekken (DCR, met ook een vertegenwoordiger van buurt 'De Kolonie') is een concept-bestuursovereenkomst rondom de opvanglocatie opgesteld. Ook zijn tussen de gemeente en het COA aanvullende werkafspraken gemaakt, welke onderdeel van de bestuursovereenkomst vormen.

Voor het inschatten van opvang gerelateerde risico's heeft de gemeente Berkelland, na instemming van de eerdergenoemde partijen, aan Bureau Beke gevraagd een risicoanalyse rondom de voorziene locatie uit te voeren.

Algemene visie van Bureau Beke op een risicoanalyse

Een risicoanalyse heeft betrekking op het inventariseren van risico's omtrent leefbaarheid en veiligheid in de omgeving van een opvanglocatie. Daar waar het ook in relatie staat tot de openbare ruimte, worden ook risicoaspecten meegenomen die zich op het terrein van de opvanglocatie voordoen.

Om kwalitatief goed en tegelijkertijd ook onafhankelijk onderzoek te doen, is het volgens Bureau Beke van belang dat alle betrokkenen zoveel mogelijk moeten worden meegenomen in het onderzoek. Onder 'betrokkenen' verstaan we niet alleen omwonenden, maar ook partners als de politie, het COA en beleidsmedewerkers van de gemeente. En onder 'omwonenden' verstaan wij dan burgers die voldoende zicht hebben op de situatie rondom de toekomstige opvang.

Uniek aan de situatie in Rekken is dat al enkele notities zijn verschenen, bijvoorbeeld het draagvlakonderzoek van Werkgroep De Kolonie, het advies van de Brede Werkgroep Rekken en omgeving en de omgevingsanalyse van de gemeente Berkelland. De basis hiervoor ligt onder andere in een literatuurstudie, een enquête onder ruim 200 omwonenden en bijeenkomsten met belanghebbenden. De bevindingen uit al deze stukken zijn in de door Bureau Beke uitgevoerde risicoanalyse meegenomen.

Het cruciale onafhankelijke element van het onderzoek komt dan van Bureau Beke zelf. Op basis van de input van alle partijen bepaalt het onderzoeksbureau welke weging aan door alle betrokkenen genoemde risico's van een opvang van 44 AMV'ers gegeven wordt. En welke risico's nog voor de vestiging moeten worden afgedekt door middel van gesuggereerde oplossingsrichtingen.

1. In de maximale variant kan de AMV-locatie uitgebreid worden naar 80 AMV'ers.

Deze risicoanalyse heeft betrekking op de vestiging van 44 AMV'ers aan Panovenweg 14; een oordeel over risico's in het geval sprake is van minder of meer AMV'ers blijft hier buiten beschouwing.

Voor de risicoanalyse zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

1. Tot welke risico's zal de vestiging van de AMV-opvang volgens betrokkenen leiden?
2. Welke risico's zijn door Bureau Beke te kwalificeren als aannemelijke en urgente risico's ('risiconiveau 1') die nog vóór de opening van de opvang door middel van welke oplossingsrichtingen (suggesties voor maatregelen) beheerst moeten worden?
3. Welke risico's zijn te kwalificeren als risiconiveau 2 en 3?
4. Welke oplossingsrichtingen zijn aan de risico's met niveau 1 te koppelen om te overlast te beheersen?

Inkadering van de risicoanalyse

De risicoanalyse richt zich in hoofdzaak op hetgeen zich afspeelt binnen de gemeente Berkelland. Natuurlijk zijn we ons ervan bewust dat de AMV-locatie zich niet ver van de gemeente Haaksbergen bevindt. Toch bespreken we de risico's in de gemeente Haaksbergen hooguit in algemene zin. Dit omdat de focus van de risicoanalyse op de directe omgeving van de AMV-locatie en mogelijke overlastlocaties elders in de gemeente Berkelland ligt.

2 Uitgevoerde onderzoeksactiviteiten

De kern van de risicoanalyse is om vooraf de te verwachten risico's van de komst van de locatie en haar bewoners zo nauwkeurig mogelijk te wegen. Dit gebeurt door het inventariseren van feiten en meningen. Normaal voeren we een enquête onder omwonenden uit om te inventariseren welke risico's zij zien als de AMV-opvang operationeel wordt en welke suggesties voor maatregelen zij hiertegen hebben. Omdat er al het nodige aan onderzoek en advies ligt, is deze inventarisatie verkort uitgevoerd, door de documenten op risico's en suggesties voor maatregelen te inventariseren.² Daarnaast hebben we de volgende activiteiten uitgevoerd:

Het uitvoeren van een schouw

Op 12 april 2023 is de situatie ter plekke met een delegatie van omwonenden en twee politiefunctionarissen bekeken. Tijdens deze zogenaamde 'schouw' zijn omwonenden in de gelegenheid gesteld om de naar hun mening toekomstige risico's en de locaties daarvan toe te lichten en aan te wijzen. Naar onze mening zijn omwonenden te beschouwen als 'experts van hun eigen omgeving', waardoor een zo gedetailleerd mogelijk beeld van mogelijke risico's geschetst kan worden. Daarnaast hebben we de ervaring dat omwonenden ook de nodige expertise hebben als het gaat om het meedenken over oplossingen voor een mogelijk risico. Bewust kiezen we ervoor om alleen met omwonenden en de politie te schouwen, niet met een vertegenwoordiger van het COA of van de gemeente. De gedachte hierachter is om omwonenden uitvoerig in de gelegenheid te stellen hun risico's te benoemen, zonder dat er ter plekke een discussie ontstaat over de aannemelijkheid van het risico. Bureau Beke heeft geen stem gehad in de omwonenden die meeliepen; zij hebben zelf bepaald of ze dit wilden of niet.³

Een benchmark op andere AMV-locaties

Het derde element van de risicoanalyse is het verzamelen van informatie vanuit andere opvanglocaties die met AMV'ers te maken hebben gehad. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met diverse vertegenwoordigers die betrokken waren bij het beheer rondom AMV-locaties in de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Bronckhorst, Lochem, Oost-Gelre, Velsen en Zelhem. Ook is gesproken met een beleidsmedewerker van gemeente Gouda, alwaar het voornemen bestaat om een AMV-locatie te openen. In deze benchmark zijn de ervaringen van de betrokken professionals besproken. Ook is gekeken hoe andere gemeenten aan de voorkant risico's hebben ingeschat en hoe deze in de praktijk hebben uitgedaagd. Hoewel we ons realiseren dat iedere locatie uniek is en zijn eigen context kent, vonden we het belangrijk om dergelijke ervaringen mee te nemen. Ter ondersteuning hiervan is ook gekeken naar hetgeen in literatuur bekend is, om feiten over AMV'ers in de

-
2. Het gaat in hoofdzaak om documenten die door de gemeente Berkelland, de DCR en De Kolonie zijn opgeleverd.
 3. Omwille van de privacy hebben we besloten om geen lijst met deelnemers aan de schouw in de notitie op te nemen. Dit geldt ook voor de lijst met geïnterviewden.

risicoanalyse zoveel mogelijk te verlaten naar de lokale situatie rondom de AMV-locatie in Rekken.

Het meenemen van ervaringen uit eerdere monitoring door Bureau Beke

Jaarlijks voert Bureau Beke een zogenaamde Monitoring Veiligheid en Leefbaarheid rondom azc-locaties Zutphen en Winterswijk uit. De bronnen voor deze monitoring worden in hoofdzaak gevormd door een enquête onder omwonenden. Daardoor kunnen zij, als ‘experts van hun eigen omgeving’, aangeven welke overlast- en criminaliteitservaringen zij hebben. Inmiddels heeft rondom azc Zutphen de zevenmeting en rondom Winterswijk de tweemeting plaatsgevonden. Deze monitoring geeft daarmee gedegen inzicht in veiligheids- en leefbaarheidsaspecten waar dergelijke instellingen mee te maken hebben gehad.

Het uitvoeren van (groeps)gesprekken met betrokkenen

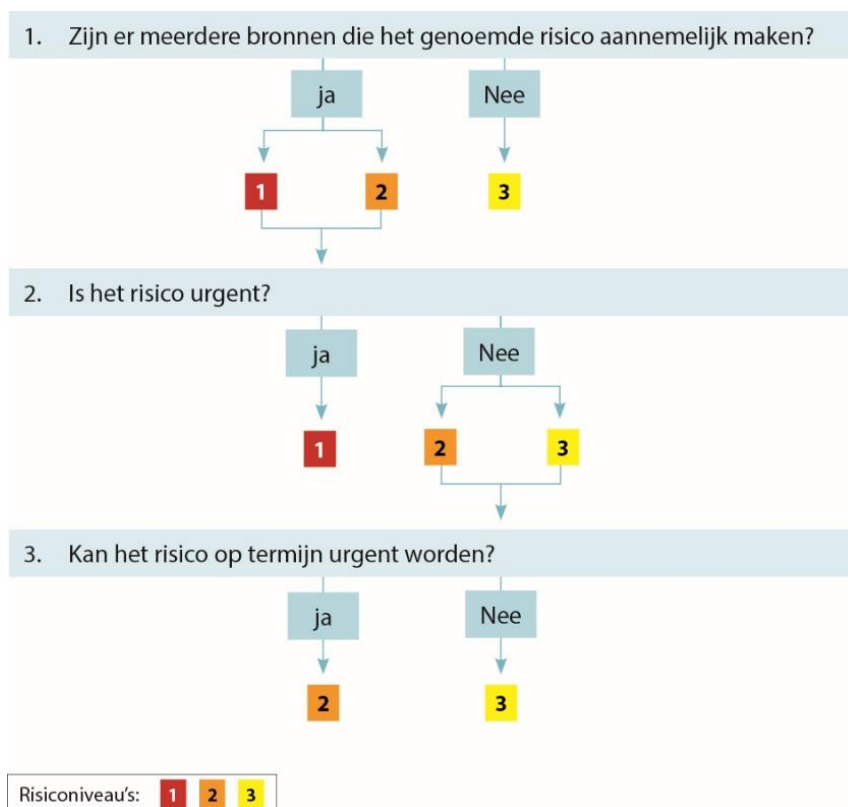
Ten vierde zijn (groep)gesprekken met 34 betrokkenen gevoerd om risico's te inventariseren en elders opgehaalde risico's in een breder perspectief te plaatsen. Het gaat dan om gesprekken met de politie (Berkelland en Haaksbergen), vertegenwoordigers van het COA (regionaal, Zelhem en Rekken), medewerkers en burgemeesters van de gemeenten Berkelland en Lochem, een medewerker van gemeente Bronckhorst en Haaksbergen, vertegenwoordigers van ondernemingen en een sportvoorziening in de buurt van de AMV-locatie en omwonenden die niet in de schouw hebben meegelopen. Met betrokkenen is onder andere gesproken over:

- De situatie rondom de AMV-locatie in Rekken;
- De draagkracht van de omgeving van de AMV-locatie in Rekken als het gaat om de reeds bestaande voorzieningen in de buurt, omwonenden, overige voorzieningen en kwetsbare groepen;
- (Overlast)profiel van de AMV'ers;
- Te verwachten risico's;
- Oplossingsrichtingen tegen de risico's;
- Looproutes/eventuele ophoudplekken van de AMV'ers;
- Dagbestedingsaanbod voor de AMV'ers.

Het geven van een overzicht van risico's na de wegging

Uiteindelijk hebben alle activiteiten geleid tot een overzicht aan risico's. Het maakte daarbij niet uit of een risico een of meerdere keren genoemd is; ieder risico is meegenomen. Vervolgens zijn de risico's door twee direct bij de activiteiten betrokken onderzoekers van Bureau Beke gewogen en door een extra onafhankelijke onderzoeker “tegen gelezen”. Dit laatste om te voorkomen dat mogelijk sprake is van “tunnelvisie”. De wegingsmethodiek is als volgt visueel weer te geven:

Figuur 1.1: de wegingsmethodiek

De drie kernvragen leiden tot drie risiconiveaus met de volgende verduidelijking:

- Niveau 1: het risico is aanwezig en dermate aannemelijk, concreet en urgent dat direct (of in ieder geval voordat de opvang wordt geopend) een beheersmaatregel noodzakelijk is;
- Niveau 2: het risico is aanwezig, maar niet dermate aannemelijk, concreet en urgent dat direct een beheersmaatregel nodig is. Monitoring van het risico is wel vereist om te bepalen of het op termijn een risiconiveau 1 wordt;
- Niveau 3: het risico is (vooralsnog) niet aanwezig en aannemelijk. Er is geen beheersmaatregel en geen monitoring nodig.

Voor de duidelijkheid: een risicoanalyse resulteert dus niet in een berekening van aantallen incidenten in de toekomst en/of kansen waarop bepaalde incidenten kunnen optreden. Alle input die uit de onderzoekshandelingen naar voren komt wordt in de weging meegenomen en leidt tot de risico-inschatting. Omdat het zowel cijfers uit het verleden als meningen van betrokkenen betreft, worden de niet in een model gekwantificeerd omdat dit niet mogelijk is; het gaat om het vertalen van zowel data als meningen van partijen richting de aannemelijkheid waarop bepaalde zaken zich voor kunnen gaan doen. En, als dit zich voordoet, om de urgentie om dit direct aan te pakken.

Er is dus ook gekeken naar feiten en cijfers, bijvoorbeeld rondom criminaliteit. Bewust kiezen we ervoor om dergelijke data niet in de notitie te vermelden, maar deze

impliciet mee te nemen. Dit met de gedachte dat algemene cijfers over de criminaliteit in het verleden geen absolute zekerheden opleveren over criminaliteit rondom de AMV-locatie in de toekomst.

Het geven van een inventarisatie van oplossingsrichtingen

Vervolgens zijn alle door de omwonenden aangedragen oplossingsrichtingen geïnterpreteerd. Daarin maken we onderscheid tussen: uit te voeren oplossingen, te reserveren oplossingen en af te voeren oplossingen. Uiteindelijk worden in een notitie de risico's met niveau 1 gekoppeld aan een of meerdere oplossingsrichtingen. De oplossingsrichtingen krijgen dan het karakter van concrete maatregelen. Deze kunnen vervolgens worden gebruikt voor een beheersplan. Ook is een verdere onderverdeling gemaakt in potentiële oplossingsrichtingen die eventueel in de toekomst kunnen worden ingezet en oplossingsrichtingen die we als niet-buikbaar beschouwen.

2.1 Verdere inhoud van deze notitie

De risicoanalyse resulteert in hoofdstuk 3 in een overzicht van beschreven en benoemde risico's, hun kwalificatie (1, 2 of 3) en de door Bureau Beke vermelde argumentatie rondom de weging. In hoofdstuk 4 worden de risico's die voorafgaand aan de start van de AMV-locatie moeten zijn afgedekt (risico's 1) gekoppeld aan oplossingsrichtingen en worden zogenaamde 'reserveoplossingen' vermeld. We noemen dit bewust nog oplossingsrichtingen, omdat het naar onze mening pas beheersmaatregelen zijn als door de verantwoordelijken wordt besloten om deze oplossingsrichtingen daadwerkelijk in te zetten. In het afsluitende hoofdstuk 5 volgt een inkadering van het toekomstig beheer, zoals wij dat rondom de AMV-locatie in Rekken ideaaltypisch voor ons zien. In dat hoofdstuk gaan we ook dieper in op nadere afspraken die tussen partijen gemaakt kunnen worden en een geografisch kader dat naar onze mening relevant is.

Ten slotte is de concept-risicoanalyse voorgelegd aan een delegatie van omwonenden (twee personen), een lid van de DCR, twee medewerkers van het COA en twee medewerkers van de gemeente Berkelland. Zij allen zijn in de gelegenheid gesteld om het concept terug te leggen bij derden. In een gemeenschappelijke bijeenkomst is al het commentaar besproken en vervolgens door Bureau Beke verwerkt. Daarbij hebben de volgende uitgangspunten centraal gestaan:

- Feitelijke onjuistheden, zoals verkeerd benoemde locaties, zijn aangepast;
- Argumenten om de door Bureau Beke benoemde weging te heroverwegen zijn besproken, waarna Bureau Beke de overwegingen heeft meegenomen in de definitieve versie van de risicoanalyse.

3 De benoemde risico's en hun weging

In dit hoofdstuk volgt de weging van de in documenten beschreven en door betrokkenen genoemde risico's. Deze risico's zijn, omwille van de leesbaarheid, gerubriceerd in thema's. Het gaat dan om de volgende thema's:

- Door AMV'ers gepleegde overlast;
- Door AMV'ers en derden gepleegde criminaliteit;
- Aantasting van de leefbaarheid;
- Incidenten op de AMV-locatie;
- Door AMV'ers veroorzaakte verkeersproblemen;
- Ongewenste interactie tussen doelgroepen;
- Aandachtspunten rondom de samenwerking tussen beheerspartners;
- Aandachtspunten rondom de personele inzet van beheerspartners;
- Risico's voor AMV'ers.

Risico	Weging risico	Argumentatie
<i>Door AMV'ers gepleegde overlast</i>		
Rondhangen in openbare ruimte	2	In eerste instantie beschouwen wij rondhangende jongeren, zolang die niet in te grote aantallen bijeen zijn en er geen overlastgevende/criminele activiteiten plaatsvinden, acceptabel. Dit ook omdat het de jongeren toegestaan is, net zoals Nederlandse burgers, om zich in de publieke ruimte te begeven, ook al kan dit bij omwonenden leiden tot audiovisuele overlastervaringen. Daarnaast wijst de benchmark uit dat het plegen van overlast in de publieke ruimte voor deze groep beperkt blijft.

Rondhangen in leegstaande gebouwen	2	De benchmark wijst uit dat dit niet (op grote schaal) voorkomt. Daarnaast verwachten wij dat rondhangen in leegstaande gebouwen (gesuggereerd is onder andere het oude Tactusgebouw) niet in het belang is van AMV'ers, omdat hier in verschillende situaties een handhaafbaar strafrechtelijke consequentie aan te koppelen is (art. 461 Sr.). In dit kader is het in het belang van de AMV'ers dat het COA hen hier goed over informeert. Mocht dit fenomeen zich toch gaan voordoen, dan is het zaak dat direct actie wordt ondernomen door COA en/of politie. Zie ook verder bij 'Aandachtsgebied COA' (hoofdstuk 5).
Overlast rondom Natuurbad Rekken	2	De schouw levert de bevinding op dat met name de parkeerplaats van het natuurbad een hangplek zou kunnen worden, maar vooralsnog gaan we hier niet automatisch van uit. Mocht dit zich toch voordoen, dan zou het COA de jongere op kunnen halen. Zie verder bij 'Aandachtsgebied COA'. Bij ernstigere situaties kan de politie ingeschakeld worden en eventueel aangifte gedaan worden.
AMV'ers die tuinen betreden	2	Het is niet geheel uitgesloten dat AMV'ers die niet op de hoogte zijn van Nederlandse gebruiken of die nieuwsgierig zijn naar hun nieuwe omgeving tuinen van omwonende betreden, maar op grond van door ons uitgevoerde monitoring elders en de benchmark achten we dit niet heel aannemelijk. Als dit wel gebeurt, zal dit door omwonenden als overlastgevend worden ervaren. In ieder geval ligt hier een taak voor het COA om de AMV'ers goed te (blijven) informeren. Als na verloop van tijd blijkt dat dit risico toch voorkomt, dan ligt daar een aanvullende taak voor het COA om jongeren direct op te halen. Zie ook verder bij 'Aandachtsgebied COA' (hoofdstuk 5).
Geluidsoverlast door AMV'ers op de locatie	2	Ondanks de landelijke omgeving is het niet uitgesloten dat de AMV'ers in voorkomende gevallen voor geluidsoverlast zorgen, bijvoorbeeld als zij buiten muziek draaien. We achten structurele geluidsoverlast alleen niet aannemelijk, ook omdat het COA bij eventuele klachten hierover direct maatregelen zal kunnen treffen.

<i>Door AMV'ers en derden gepleegde criminaliteit</i>		
(Winkel)diefstal	1	<p>(Winkel)diefstal is een risico dat meerdere invalshoeken kent. Uit eigen ervaring rondom monitoring van opvanglocaties en de uitgevoerde benchmark onder andere gemeenten blijkt geen (grote) stijging in het aantal winkeldiefstallen. Toch zijn er enkele signalen bij ons bekend dat bij een specifieke groep asielzoekers, namelijk uit de zogenaamde 'veilige landen', sprake is van (winkel)diefstal. Uit de benchmark blijkt dat dit ook onder AMV'ers het geval is.</p> <p>Op dit moment is het onbekend in hoeverre deze subgroep ook naar Rekken zal komen, maar het COA zal geen uitzonderingen maken bij het plaatsen van bepaalde groepen. Als dit zo is en er zich (winkel)diefstal zal voordoen (en dan naar onze verwachting veelal in Haaksbergen), achten we politie en het OM aldaar aan zet bij de strafrechtelijke afhandeling. Ook zien wij hierin een verantwoordelijkheid voor het COA, zowel richting politie als winkeliers (preventief en na een incident). In afstemming met de politie, de winkeliers en het COA kan op voorhand en in preventieve zin al gezocht worden naar passende afstemming tussen de partijen.</p> <p>We sluiten hierbij eveneens niet uit dat het nodig is om eventuele diefstal van in het openbaar aangeboden goederen (bij Trajectum aan de straat en bij de zorgboerderij) te monitoren in het overleg met de betrokken partijen.</p>
Fietsdiefstal	1	<p>Het COA heeft aangegeven te zorgen voor voldoende fietsen bij de AMV-locatie. Als dit daadwerkelijk gebeurt, is een eerste aanjager van fietsdiefstal weggenomen. Wel blijkt uit de benchmark dat er ervaringen met fietsdiefstal zijn. Juist omdat Rekken zich in buitengebied bevindt, het OV beperkt is en naar Eibergen/Haaksbergen lopen niet voor de hand ligt/wenselijk is, is fietsdiefstal niet uit te sluiten. Ook in de monitoring die we elders uitvoeren blijkt fietsdiefstal een regelmatig terugkerend probleem. Daarom is het essentieel dat er voldoende en goedwerkende fietsen op de AMV-locatie voorhanden zijn.</p>
Drugsgebruik door AMV'ers in de openbare ruimte	1	<p>Niet uitgesloten is dat de AMV-doelgroep gevoelig is voor (soft)drugsgebruik en, gezien de huisregels op de AMV-locatie, in de openbare ruimte gebruikt. Bovendien is volgens enkele geïnterviewden sprake van drugsgebruikbevorderende omstandigheden in de buurt; in de nabije omgeving van de AMV-locatie wordt drugs gedeald (hoewel de politie hier geen incidentregistratie van heeft), mogelijk mede in relatie tot de aanwezigheid van de instellingen Trajectum en Tactus.</p>
Drugsdealen door derden	2	<p>De gesprekken wijzen erop dat momenteel niet uitgesloten kan worden dat er in de nabije omgeving al in drugs wordt gedeald. Hoewel de AMV'ers een mogelijk extra doelgroep voor dealers vormen, lijkt de situatie momenteel hanteerbaar. Pas als sprake lijkt van verhoogde dealeractiviteiten, zijn extra maatregelen noodzakelijk.</p>

Drugsdealen door AMV'ers	1	In het algemeen is ronselen van jongeren voor (drugserelateerde) criminaliteit momenteel een aandachtspunt, niet alleen voor AMV'ers. Dit vormt vanwege de aanwezigheid van Tactus en Trajectum een extra risico, omdat een deel van deze cliënten gevoelig is voor drugsgebruik. Handel tussen de AMV'ers en de cliënten van Tactus en Trajectum valt daarom niet uit te sluiten en is volgens enkele professioneel betrokkenen zeer onwenselijk vanwege de onrust die dan bij (cliënten van) alle instellingen kan ontstaan.
Agressie en/of geweld door AMV'ers	2	Door o.a. psychische problemen kan er bij de AMV'ers sprake zijn van geweld of agressie. Wel blijkt uit door ons uitgevoerde monitoring rondom opvanglocaties dat agressie zich voornamelijk richt tegen medebewoners (in dit geval AMV'ers) en personeel. Bovendien speelt agressie zich dan hoofdzakelijk op het terrein af. De sanctiemaatregelen die het COA hiertegen heeft achten wij voldoende. Hoewel we dit niet verwachten, wordt het verhaal anders als na verloop van tijd blijkt dat agressie/geweld zich tegen omwonenden richt.
Onheuse bejegening/discriminatie door AMV'ers richting omwonenden	2	Uit de ervaringen van andere gemeenten in de benchmark blijkt dit risico niet. Ook in door ons uitgevoerde monitoring komt dit zelden voor.
Inbraak door AMV'ers in auto's/huizen/schuren	2	Uit de ervaringen van andere gemeenten in de benchmark blijkt geen toename van het aantal inbraken, al dan niet toewijsbaar naar AMV'ers. Ook door ons uitgevoerde monitoring wijst amper tot niet op deze vorm van criminaliteit.
Onheuse bejegening van bezoekers in Natuurbad Rekken	1	Het valt niet uit te sluiten dat bezoekers worden lastiggevallen door AMV'ers. Dit risico blijkt vanuit de benchmark erg beperkt; aldaar zijn geen vergelijkbare situaties geweest. Toch achten wij dit een risico dat zoveel mogelijk vermeden moet worden. Om ervoor te zorgen dat er daarom bindende afspraken tussen het COA en Natuurbad Rekken worden gemaakt, geven we dit het hoogste risiconiveau mee. Naar onze mening is hiervoor het instellen van een maximaal aantal AMV'ers die op hetzelfde moment gaat zwemmen een goede eerste maatregel. Zie verder bij de zogenaamde 'Afsprakenmatrix' (hoofdstuk 5).
Lastigvallen medewerkers van Natuurbad Rekken	3	Uit de benchmark blijkt niet dat zwembadpersoneel wordt lastiggevallen.
Betreden van Natuurbad Rekken na sluitingstijd	2	Het valt niet uit te sluiten dat AMV'ers na sluitingstijd of als het bad in de winter gesloten is het terrein betreden. Hoewel dit verboden is (art. 461 Sr.), zien we hier vooral een risico voor de AMV'ers zelf, met name wat betreft verdrinkingsgevaar. In dit kader is het in het belang van de AMV'ers dat het COA hen hier goed over informeert/regels stelt. Zie verder bij het thema 'Risico's voor AMV'ers'.
Schending openbare orde	2	Uit navraag bij andere gemeenten in de benchmark blijkt dat dit zeer zelden voorkomt. Ook vanuit de monitorbevindingen blijkt dit hooguit sporadisch voor te komen.

Straatintimidatie (nafluiten en sissen)	2	Ervaringen elders wijzen uit dat vooral de minder ernstige vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag voorkomen, maar vooral veroorzaakt door een specifieke groep volwassen asielzoekers (zogenaamde Veiligelanders). Uit de benchmark komt alleen niet naar voren dat de AMV'ers dit gedrag (veelvuldig) vertonen.
Plegen van zware seksuele delicten (bijvoorbeeld aanranding/verkrachting)	2	Uit navraag bij andere gemeenten in de benchmark blijkt dat dit vooralsnog niet is voorgekomen. Ook vanuit door ons uitgevoerde monitorbevindingen blijkt dit tot op heden nog niet te zijn voorgekomen.
<i>Aantasting van de leefbaarheid</i>		
Aantasting woongenot	2	Onder meerdere omwonenden is momenteel sprake van een gevoel van aantasting van het woongenot vanwege de komst van de AMV-locatie. Toch blijkt uit de benchmark dat dit in andere gemeenten niet aan de orde is. Daarnaast blijkt uit de monitoring van Bureau Beke rondom andere asiellocales dat de leefbaarheid in de omgeving en daarmee het woongenot op lange termijn weer richting het oude niveau kan gaan.
Veiligheid kinderen in gevaar	2	Uit de navraag bij de benchmarkgemeenten en meerdere monitoringsactiviteiten blijkt dit risico vooralsnog niet aan de orde.
Gebrek aan sociale controle door ligging opvanglocatie	3	De opvanglocatie ligt weliswaar in een gebied met weinig woningen, maar wel in een gebied met veel sociale controle. Gezien de herkomst van AMV'ers verwachten wij ook dat zij gekend worden in de buurt, net zoals de AMV'ers de omwonenden zullen gaan (her)kennen.
AMV'ers die onbekend zijn met de spelregels van onze maatschappij	2	De AMV'ers die in Rekken worden opgevangen zijn waarschijnlijk nog niet helemaal bekend met de spelregels van onze maatschappij. Uit de benchmark blijkt echter niet dat dit tot problemen leidt. Het COA en de school zijn aan zet om de AMV'ers te leren wat de spelregels van onze maatschappij zijn. Het COA heeft al aangegeven hier aandacht voor te hebben.
<i>Incidenten op de AMV-locatie</i>		
Agressie en geweld tegen personen verbaal	2	Spanningen komen voor en richten zich vooral op medebewoners en personeel, zo blijkt uit ervaringen bij andere opvanglocaties. Hoewel dit risico ongewenst is, richt het zich weinig tot niet op de openbare ruimte, maar blijft het voornamelijk "binnenshuis". In de regel worden dergelijke incidenten naar behoren afgedaan door het COA, de aldaar aanwezige bewaking en de politie.
Agressie en geweld tegen personen fysiek	2	Conform vorige motivatie.
(Verbale) suïcidedreiging/zelfdestructieve actie	2	Uit de benchmark en onze monitoring rondom opvanglocaties blijkt dat dit niet frequent voorkomt. Bovendien vinden dergelijke acties amper in de openbare ruimte plaats. In het geval er sprake is van deze vorm van dreiging, dan is het COA-personeel/de beveiliging in eerste instantie aan zet, eventueel hulpdiensten na opschakeling.

Brand in keuken en op andere plekken	2	Brandveiligheid is een aspect dat aan wettelijke normen dient te voldoen, waarbij de verhuurder en het COA verantwoordelijk zijn. Ook nemen wij aan dat de gebouwen vóór ingebruikname zijn getest op brandveiligheid en deze testen met succes doorlopen worden. Mocht zich toch onverhoopt een brand voordoen, dan is het COA verantwoordelijk voor het begeleiden van de AMV'ers.
Overtreden huisregels	2	Uit de monitoring die we elders uitvoeren blijkt dat het hierbij voornamelijk gaat om het niet opruimen van de kamer en roken op de kamer. De ervaring in de monitoring leert dat het COA-sanctiesysteem hiertegen afdoende werkt.
<i>Door AMV'ers en de aanwezigheid van de AMV-locatie veroorzaakte verkeersproblemen</i>		
Parkeeroverlast door COA-medewerkers (niet bij de AMV-locatie kunnen parkeren)	1	Op dit moment is op en rondom de instellingen (Trajectum en geplande AMV-locatie) al sprake van grote parkeerdruk, zo leert onder andere de schouw. Dit zorgt er volgens geïnterviewden voor dat er aan de straat of in het groen wordt geparkeerd. Hierdoor zou de geplande schoolbus van de AMV'ers problemen kunnen ondervinden om het terrein op te komen. Voorkomen moet worden dat deze bus moet parkeren op de doorgaande weg. Ook voor de aanrijmogelijkheden van de hulpdiensten kan de huidige parkeerdruk nadelige gevolgen hebben.
Obstructie door schoolbus rondom AMV-locatie	1	Wij verwachten dat de schoolbus problemen gaat ondervinden om goed te kunnen manoeuvreren op het terrein. Met name de draai die gemaakt moet worden om direct na het ophalen van de jongeren weer de Panovenweg op te komen lijkt problematisch te worden, omdat de breedte van de weg niet lijkt te volstaan.
Afname verkeersveiligheid door wandelende AMV'ers op de (onverlichte) wegen	1	De benchmark in met name Zelhem wijst uit dat aldaar over de weg wandelende jongeren, vooral in het donker, een aandachtspunt was. Gezien de landelijke en donkere omstandigheden op de wegen rondom de AMV-locatie in Rekken voorzien wij verkeersveiligheidsrisico's voor zowel AMV'ers als omwonenden. De laatsten moeten dan bijvoorbeeld plotseling uitwijken voor in het donker wandelende AMV'ers. In ieder geval moet wandelen in het donker zoveel mogelijk voorkomen worden.
Afname verkeersveiligheid door toename van reisd Bewegingen per fiets	1	Uit cijfers van de politie blijkt niet dat fietsbewegingen momenteel tot (frequente) onveilige situaties leiden. Toch geven we dit punt het hoogste risiconiveau mee, omdat het voor ieders veiligheid zaak is dat het COA fietsvaardigheids- en verkeersles verzorgt. Niet eenmalig, maar structureel, ook vanwege constante doorstroom van AMV'ers en de verwachting dat door beperkt openbaar vervoer en de geringe afstanden tot Haaksbergen Eibergen er veel reisd Bewegingen per fiets te verwachten zijn.

Afname verkeersveiligheid door fietsen in het donker	1	Gezien de onverlichte verkeerssituatie rondom de AMV-locatie is dit een groot risico. Onze ervaring elders is dat door het COA veel pogingen gedaan worden om fietsen te voorzien van verlichting. Maar regelmatig zijn dat lampjes van inferieure makelij. Gezien de verlichtingssituatie in de omgeving is een meer robuuste oplossing dan ook noodzaak. Denk bijvoorbeeld aan fietsen met in het frame gebouwde ledverlichting, die automatisch aanspringt tijdens het fietsen in het donker.
Drukke in de bus door meereizende AMV'ers	2	Toenemende drukte is niet uit te sluiten vanwege meereizende AMV'ers, maar hoeft niet direct tot overlast te leiden. Bovendien zullen de AMV'ers doordeweeks, grotendeels ten tijde van de bustijden, op school zitten en loopt de bus in het weekend niet. Ook heeft het COA toegezegd fietsen te regelen voor bewegingen richting Eibergen/Haaksbergen en zelf het vervoer naar school te regelen. Mocht er in de toekomst sprake zijn van door AMV'ers veroorzaakte overlast in het openbaar vervoer of mocht het openbaar vervoer niet toereikend blijken door toenemend busgebruik van AMV'ers, dan stellen we voor om een maximaal aantal meereizende AMV'ers per busrit in te voeren. Dit heeft ook weer met de eis van voldoende aanwezige fietsen te maken.
<i>Ongewenste interactie tussen doelgroepen</i>		
Overlastgevend contact tussen AMV'ers en cliënten zorginstellingen (Tactus en Trajectum)	1	Enige interactie tussen de drie doelgroepen is mogelijk niet geheel te voorkomen, maar nagenoeg alle geïnterviewden beschouwen dit als een risico. Vanwege de nieuwe combinatie in doelgroepen is monitoring hierop, in ieder geval in de beginfase belangrijk. Periodiek overleg hierover met in ieder geval de drie instellingen is daarom wenselijk.
Zichtlijnen en daarmee onrust tussen doelgroep Trajectum en AMV	1	In gesprekken is aangegeven dat cliënten van Trajectum onrustig zouden kunnen worden van de aanwezigheid van vrouwelijke AMV'ers. Enkele afspraken tussen COA en Trajectum en aanvullende maatregelen hiertegen zijn wenselijk, zodat zichtlijnen tussen de instellingen geblokkeerd worden.
Uitwisseling van middelen en andere voorwerpen tussen doelgroep Trajectum en AMV	1	Het risico, zowel voor AMV'ers als voor cliënten van Trajectum, bestaat dat middelen worden overdragen, omdat de instellingen slechts gescheiden worden door een hek van gas. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld drugs uitgewisseld worden.
Oneigenlijke bezoekers/slapers op de AMV-locatie	2	Het is niet uit te sluiten dat dit plaatsvindt, maar deze (incidentele) gevallen zullen niet tot aantasting van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt leiden. Mogelijk wordt het risico groter als in de toekomst in de buurt andere AMV-locaties geopend worden. Oneigenlijke bezoekers/slapers zijn daarnaast binnen opvanglocaties al een aandachtspunt bij het COA.

<i>De samenwerking tussen beheerspartners en tussen beheerspartners en omgeving</i>		
Ontbrekende korte lijnen tussen betrokken partijen (COA, politie, gemeente en burgers)	1	Onze ervaring rondom de gang van zaken bij opvanglocaties is dat korte lijnen essentieel zijn voor goed en direct op de actualiteit inspelend beheer (zogenaamd 'dynamisch beheer'). Hoewel het vanwege de opstartfase van de AMV-locatie begrijpelijk is dat er nog niet heel veel onderling contact is geweest, achten we het van belang dat hierin zo snel mogelijk een pro-actieve houding tussen de partijen ingenomen wordt. In een convenant is dit zogenaamde 'tripartiete overleg' nader vastgelegd, maar dit mag wat ons betreft zo snel mogelijk worden opgestart. Dat de DCR in dit overleg is opgenomen, zien wij als pluspunt, maar naar onze mening moet de politie eveneens aanschuiven. Zie verder hoofdstuk 5.
Te late opstart school voor AMV'ers	1	Veelgehoorde punten zijn het zich vervelen van AMV'ers en het ontbreken van dagbesteding. Hoewel wij van mening zijn dat er voor de jongeren ook enige mate van zelf in te vullen vrije tijd moet resteren, achten we het van belang dat de school direct bij de opstart van de AMV-locatie geregeld is. De ISK in Nede is hiervoor in beeld. Mocht dit stagneren, dan regelt het COA (elders) andere vormen van onderwijs/dagbesteding. In Zelhem was de opstart van school een aandachtspunt.
Reactieve ipv proactieve houding gemeente Berkelland	2	Uit gesprekken blijkt dat een pro-actieve houding op dit moment niet altijd wordt ervaren en gemist wordt. Wij verwachten dat dit punt zal verbeteren als concreter wordt wanneer de AMV-locatie zal starten. Deels heeft dit ook te maken met de onduidelijkheid rondom het centrale aanspreekpunt binnen de gemeente. Zie verder ook bij 'de personele inzet van beheerspartners'.
Onduidelijkheid over de procedure rondom klacht- en incidentmeldingen	1	Onze ervaringen rondom opvanglocaties elders is dat dit een cruciaal punt is voor goed beheer. Voor alle betrokkenen op en rond het terrein moet direct duidelijk zijn waar een klacht/incident gemeld kan worden en wie verantwoordelijk is voor de afhandeling ervan. Omdat dit voorafgaand aan de start goed moet worden gecommuniceerd, benoemen we dit als risico 1. Ook moeten melders ervan verzekerd zijn dat dat een klacht/incident op korte termijn afgehandeld wordt en dat de uitkomst van de afhandeling naar de klager/melder teruggekoppeld wordt. Dit wil overigens niet automatisch zeggen dat iedere klacht/melding naar tevredenheid van de klager/melder opgelost zal worden. Goed beheer is naar onze mening een dynamisch proces van klagen over/melden van overlast, acteren daarop en communiceren daarover. Dit vereist een pro-actieve houding van alle betrokkenen; van de bereidwilligheid van de klager/melder om steeds contact te blijven zoeken tot de bereidwilligheid van de klachtafhandelaar om naar vermogen en binnen het beheerskader actie te ondernemen en te blijven communiceren hierover.

Slechte GSM-dekking, hulpdiensten moeilijk bereikbaar	2	Dit benoemde punt kent een conflicterend belang. Enerzijds willen sommige geïnterviewden dat het bereik in de openbare ruimte verbetert, vanwege de wens om hulpdiensten zo snel mogelijk aanwezig te hebben. Anderzijds kan goed bereik volgens enkelen juist leiden tot rondhangende jongeren die overal bereik hebben met hun smartphone. Navraag leert dat bij Trajectum voor het bereik van de hulpdiensten een oplossing is gevonden. Daarom zien wij geen aanleiding om de GSM-dekking vanwege de komst van de AMV-locatie te verbeteren. Wel is het aanbevelenswaardig dat AMV'ers en COA-medewerkers geïnstrueerd worden op de wijze van het doen van noodmeldingen.
Onduidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden bij incidenten met AMV'ers	1	Van belang is dat vooraf duidelijk is in welke situatie welke instantie aan zet is. Gezien de langere aanrijtijden van de politie in relatie tot de lichte vormen van overlast die mogelijk zullen voorkomen, zien wij hierin deels ook een belangrijke rol voor het COA weggelegd. Let wel: het COA is zeker niet verantwoordelijk voor prio-1-meldingen ('bloedspeed'), maar moet naar onze mening een rol spelen als jongeren ergens hinderlijk rondhangen of (in de ogen van omwonenden) overlastgevend zijn, maar criminele activiteiten zijn altijd de verantwoordelijkheid van de politie. Daarvoor is intensieve samenwerking met de politie vereist, want het kan niet zo zijn dat het COA de rol van eigenlijke politietaken op zich gaat nemen. Toch kan het ook in het belang van het COA en, meer in het algemeen, goed 'noaberschap' zijn dat het COA een pro-actieve rol speelt in het verhelpen van lichte vormen van overlast. Zie verder bij 'Aandachtsgebied COA' (hoofdstuk 5).
Onduidelijke samenwerking tussen de gemeenten Berkelland en Haaksbergen	2	Aannemelijk lijkt dat AMV'ers ook regelmatig in Haaksbergen zullen verblijven, bijvoorbeeld om te winkelen of gebruik te maken van het openbaar vervoer naar elders. Enkele geïnterviewden wijzen daarom op het belang van goede samenwerking tussen de gemeenten Berkelland en Haaksbergen. Gezien de ervaringen die we tot op heden hebben vanuit de interviews, beschouwen we dit punt vooral als aandachtspunt voor de toekomst, waarbij we niet uitsluiten dat nadere afspraken noodzakelijk zijn. Overigens spreken we uit eigen ervaring in de interviews over een naar onze mening goede samenwerking tussen de politie die in Berkelland en in Haaksbergen werkzaam is.
<i>De personele inzet van beheerspartners</i>		
Onduidelijkheid rondom centrale contactpersoon bij gemeente	1	Tot op heden bestaat er volgens enkele geïnterviewden te weinig duidelijkheid wie het centrale aanspreekpunt namens de gemeente wordt voor het beheer rondom de AMV-locatie. Ook zelf hebben we ervaren dat we binnen de gemeente met veel personen in gesprek zijn geweest. Het aanwijzen van het eerste aanspreekpunt binnen de gemeente Berkelland voor de AMV-locatie en heldere communicatie hierover is daarom vereist.

Te weinig aanwezig COA-personeel	1	In de benchmark is gevraagd wat in opvanglocaties elders verstaan wordt onder 'voldoende personele bezetting'. Uit de benchmark is alleen niet duidelijk geworden wat de minimaal noodzakelijke personele bezetting is. Het COA moet zorgdragen voor de AMV'ers op locatie maar, gezien eerdere risicowegingen, ook beschikbaar zijn om hen op te halen in het zogenaamde 'Aandachtsgebied COA', mocht dit noodzakelijk zijn. Het is daarom belangrijk dat de bezetting en de mogelijkheid om jongeren op te halen binnen het aandachtsgebied een van de bespreekpunten wordt binnen het overleg met de betrokken partijen (COA, gemeente, politie (en mogelijk een vertegenwoordiger van de DCR)) .
Te lange aanrijtijd politie	1	Aanrijtiden zijn een aandachtspunt, maar gezien de locaties van de politiebureaus niet te verhelpen. Eerder is beargumenteerd dat de mildere overlastvormen primair de verantwoordelijkheid van het COA moeten worden, daarom is dit punt benoemd als risico 1. Zie verder bij 'Aandachtsgebied COA' (zie hoofdstuk 5). Door een enkeling is gesuggereerd dat de wijkagent zou moeten inzetten op een vorm van een spreekuur. Dit heeft niet onze voorkeur, omdat wij liever zien dat de wijkagent aanwezig is op de momenten dat haar inbreng gewenst/noodzakelijk is.
Onvoldoende capaciteit politie	1	Zie de argumentatie hierboven.
COA-medewerkers die onvoldoende gevoel voor/connectie met AMV'ers hebben en hiervoor onvoldoende gekwalificeerd zijn	2	Door enkele geïnterviewden wordt aangegeven dat AMV'ers (psychische) problemen kunnen hebben en hier zonder ouders zijn. Eventueel kan PTSS meespelen. Uit de benchmark, met name ook die rond de opvang in Zelhem, komt dit risico alleen niet naar voren. Er zijn dus vooralsnog geen aanwijzingen dat dit een direct risico is. Wel achten we het COA verantwoordelijk voor bijsturing als deze situatie zich voordoet.
Ontbreken van begeleiding in openbare ruimte	2	Vanuit het perspectief van omwonenden wordt onder 'begeleiding in de openbare ruimte' het model zoals Trajectum uitvoert verstaan. Naar onze mening is een dergelijke vorm van begeleiding voor AMV'ers niet aan de orde, omdat basis voor die begeleiding volgens andere (wettelijke) grondslagen vastgelegd is. In beginsel is het de AMV'ers toegestaan om zich in de openbare ruimte te begeven, zolang zij zich houden aan normen en wetten die voor anders burgers ook gelden (en rekening houdend met de tijden dat zij op het COA-terrein moeten zijn). Dit neemt niet weg dat dit risico speelt als sprake is van (mild) overlastgevend gedrag door een AMV'er, maar dit is eerder al beargumenteerd bij het punt 'te weinig aanwezig COA-personeel'.
Ontbreken dagbesteding, leidend tot overlast	2	Vooralsnog zien we voldoende alternatieven voor jongeren om bezig te zijn. Bovendien is 24/7-dagbesteding geen wenselijke situatie; ook AMV'ers hebben recht op vrije tijd die ze zelf mogen invullen.

Verveling door AMV'ers wat eventueel voor overlast kan zorgen.	2	Vooralsnog zien we voldoende alternatieven voor jongeren om bezig te zijn. Bovendien hoeft verveling niet direct te leiden tot overlastgevend gedrag.
<i>Risico's voor AMV'ers</i>		
Verdrinkingsgevaar in Natuurbad Rekken	1	Verdrinkingsgevaar valt niet uit te sluiten omdat AMV'ers vaak niet kunnen zwemmen. Er moeten daarom tussen het COA en het bestuur van Natuurbad Rekken afspraken gemaakt worden over zwemles en verantwoordelijkheden. Deze worden opgenomen in de zogenaamde 'Afsprakenmatrix' (zie hoofdstuk 5).
Verdrinkingsgevaar in visvijver	2	Hoewel verdrinkingsgevaar niet valt uit te sluiten omdat AMV'ers vaak niet kunnen zwemmen, achten we de visvijver een minder voor de hand liggende plek om te verblijven/zwemmen. Mochten AMV'ers daar toch gaan rondhangen, dan zal het risiconiveau opgeschroefd moeten worden en zullen afspraken gemaakt worden over het aldaar ver- of wegblijven.
Herbeleving trauma's vanwege geluiden schietvereniging	2	We sluiten niet uit dat dit zal voorkomen, maar in dit geval is het van belang dat het COA AMV'ers op de hoogte stelt van de omgevingsgeluiden die mogelijk trauma's triggeren.
Aanzuigende werking van mensensmokkelaars/rekrutering AMV'ers voor criminele doeleinden	2	Uit de interviews blijkt dat hiervoor verhoogde aandacht is vanuit het COA. Zij houden tweemaal daags een telling om er zeker van te zijn dat alle AMV'ers nog aanwezig zijn op de locatie. Ook is er camerabewaking en beveiliging om de veiligheid van de AMV'ers te waarborgen. Toch zien we dit vooral als interne aangelegenheid voor het COA, minder als risico voor de leefbaarheid en veiligheid in de omgeving van de AMV-locatie.
AMV'ers die per ongeluk in Duitsland belanden	1	Duitsland ligt heel dichtbij en gemakkelijk te voet te bereiken via het zandpad van de Panovenweg/Niekerkerweg. Het is van belang dat het COA/Nidos de AMV'ers goed inlicht over de gevolgen op de asielpcedure bij het overschrijden van de landsgrens.
Omwonenden die agressief reageren op aanwezigheid/handelingen AMV'ers	2	Uit de benchmark blijkt dat dit geen aannemelijk risico is dat op voorhand afgedekt moet worden. Ook in de diverse monitoring die wij uitvoeren blijkt dit risico niet. Om dit risico op voorhand te voorkomen, moet het COA goed communiceren over de wijze van indienen van klachten en deze snel in de kiem smoren wanneer ze zich voordoen. Op deze manier kan mogelijk deels al voorkomen worden dat situaties tussen omwonende en AMV'ers escaleren. Maar hier ligt ook een verantwoordelijkheid voor omwonenden zelf, die overlast moeten blijven melden om het dynamisch beheer goed te laten verlopen.

4 Oplossingsrichtingen gekoppeld aan risico's 1

In dit hoofdstuk focussen we op de risico's die in het vorige hoofdstuk de zwaarste weging hebben gekregen. Dit omdat deze risico's volgens onze methodiek nog voor de komst van de AMV-locatie afgedekt moeten zijn. Concreet koppelen we oplossingsrichtingen aan de risico's met niveau 1. Bewust noemen we dit 'oplossingsrichtingen' die wij minimaal noodzakelijk achten voordat de AMV-locatie start. Uiteindelijk is het dan de bedoeling dat het beheersmaatregelen worden, via inspanningen van de uitvoerenden (benoemd in het convenant en de bestuursovereenkomst).

In de oplossingsrichtingen is nader onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten oplossingsrichtingen:

- *Door te voeren* oplossingsrichtingen die direct ingezet kunnen worden op niveau-1-risico's en dus de status hebben van een concrete beheersmaatregel;
- *Te reserveren* oplossingsrichtingen die eventueel in de toekomst nog ingezet kunnen worden als beheersmaatregel;
- *Af te voeren* oplossingsrichtingen die vooralsnog zijn afgefallen omdat de meningen over de oplossingsrichting verschillen (er zijn voor- en tegenstanders), de richting niet reëel is en er betere of simpelere alternatieven voorhanden zijn.⁴

De te reserveren oplossingsrichtingen kunnen door de beheerspartners als schaduwlijst gebruikt worden in het geval er sprake is van onevenredige overlast.⁵ Dit doet ook recht aan het dynamische karakter van beheer rondom de noodopvang, waarbij het kan voorkomen dat (tijdelijk) extra maatregelen ingezet moeten worden, of juist in maatregelen afgeschaald kan worden. Overigens is het belangrijk om te vermelden dat dit geen limitatieve lijst is; een optredend risico kan ook door een geheel andere beheersmaatregel worden aangepakt.

Het is belangrijk om aan te geven dat meerdere oplossingsrichtingen al zullen worden ingezet, los van de uitkomsten van de risicoanalyse. Deels staat dit verwoord in bestuursovereenkomst of zit dit al opgenomen in de werkwijze van het COA (bijvoorbeeld toezicht door beveiliging op het terrein). Daarnaast zijn ook oplossingsrichtingen die we op basis van ervaringen uit eerdere risicoanalyses hebben opgedaan benoemd. Dit zijn overigens hooguit enkele nuanceringen op de al door geïnterviewden genoemde oplossingsrichtingen. Een deel van onze oplossingsrichtingen is al min of meer verwoord in hoofdstuk 3, bij de weging. Toch komen ze vanwege het overzicht in dit hoofdstuk allemaal terug.

4. Dit soort oplossingsrichtingen hebben we in deze risicoanalyse niet benoemd omdat we alle oplossingsrichtingen waardevol achten, tenminste als reserve-oplossingen.

5. Op grond van eerdere uitgevoerde risicoanalyses hebben we deze term gedefinieerd als 'overlast die met de bestaande maatregelen niet beheerst kan worden'.

4.1 De vooraf af te dekken risico's en voorgestelde oplossingsrichtingen

In onderstaande tabel worden door te voeren oplossingsrichtingen beschreven voor de risico's niveau 1. Het is nog belangrijk om te vermelden dat de hierna aangedragen specifieke oplossingsrichtingen bestaan naast de reguliere systemen zoals ROV-maatregelen van het COA en eventuele strafrechtelijke opsporing en vervolging door politie en OM. Ook de ingestelde maatregelen die het COA treft om jongeren tegen bijvoorbeeld mensensmokkel te beschermen vallen hieronder. Te denken valt dan aan tweemaal daags aanwezigheidsregistratie van jongeren, cameratoezicht op het terrein en de afwisseling van COA-personeel overdag en bewaking 's nachts.

Concreet zijn aan de risico's met niveau 1 twintig oplossingsrichtingen te koppelen die naar onze mening moeten worden doorgevoerd voordat de AMV-locatie operationeel wordt. Enkele van deze oplossingsrichtingen zijn inzetbaar tegen meerdere benoemde risico's.

Risico's (niveau 1)	Door te voeren oplossingsrichtingen
(Winkel)diefstal	<ul style="list-style-type: none"> • COA legt pro-actief contact met winkeliers in de omgeving • COA garandeert ophalen overlastgevende AMV'ers in aandachtsgebied (zie kaart 'Aandachtsgebied', hoofdstuk 5) • Goede samenwerking tussen COA en politie
Fietsdiefstal	<ul style="list-style-type: none"> • COA zorgt voor voldoende en goedverlichte fietsen
Drugsgebruik door AMV'ers in de openbare ruimte	<ul style="list-style-type: none"> • COA garandeert ophalen overlastgevende AMV'ers in aandachtsgebied (zie kaart 'Aandachtsgebied', hoofdstuk 5)
Drugsdealen door AMV'ers	<ul style="list-style-type: none"> • Goede samenwerking tussen COA en politie • Goede afspraken tussen COA, Tactus en Trajectum (zie afsprakenmatrix, hoofdstuk 5)
Onheuse bejegening van bezoekers in Natuurbad Rekken	<ul style="list-style-type: none"> • Goede afspraken tussen COA en Natuurbad Rekken (zie afsprakenmatrix, hoofdstuk 5) • Maximaal aantal AMV'ers in Natuurbad Rekken (zie afsprakenmatrix, hoofdstuk 5) • COA garandeert ophalen overlastgevende AMV'ers in aandachtsgebied (zie kaart 'Aandachtsgebied', hoofdstuk 5)
Parkeeroverlast door COA-medewerkers (niet bij de AMV-locatie kunnen parkeren)	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken met Trajectum maken over het gebruik van de parkeerplaatsen (zie afsprakenmatrix, hoofdstuk 5) • Reserveren COA-parkeerplaatsen voor de AMV-locatie
Obstructie door schoolbus rondom AMV-locatie	<ul style="list-style-type: none"> • Verbreden toegangsweg en/of uitrit naar AMV-locatie
Afname verkeersveiligheid door wandelende AMV'ers op de (onverlichte) wegen	<ul style="list-style-type: none"> • COA zorgt voor voldoende en goedverlichte fietsen • Fiets- en verkeersles aan AMV'ers door COA
Afname verkeersveiligheid door toename van reisbewegingen per fiets	<ul style="list-style-type: none"> • COA zorgt voor voldoende en goedverlichte fietsen • Fiets- en verkeersles aan AMV'ers door COA
Afname verkeersveiligheid door fietsen in het donker	<ul style="list-style-type: none"> • COA zorgt voor voldoende en goedverlichte fietsen

Risico's (niveau 1)	Door te voeren oplossingsrichtingen
Overlastgevend contact tussen AMV'ers en cliënten zorginstellingen (Tactus en Trajectum)	<ul style="list-style-type: none"> • Hekken afschermen met (zicht)werend materiaal • Goede afspraken tussen COA, Trajectum en Tactus (zie afsprakenmatrix, hoofdstuk 5)
Zichtlijnen en daarmee onrust tussen doelgroep Trajectum en AMV	<ul style="list-style-type: none"> • Hekken afschermen met (zicht)werend materiaal • Goede afspraken tussen COA, Trajectum en Tactus (zie afsprakenmatrix, hoofdstuk 5)
Uitwisseling van middelen en andere voorwerpen tussen doelgroep Trajectum en AMV	<ul style="list-style-type: none"> • Hekken afschermen met (zicht)werend materiaal • Goede afspraken tussen COA, Trajectum en Tactus (zie afsprakenmatrix, hoofdstuk 5)
Ontbrekende korte lijnen tussen betrokken partijen (COA, politie, gemeente en burgers)	<ul style="list-style-type: none"> • Zo snel mogelijk opstarten tripartiete overleg (met bij voorkeur vier hiernaast benoemde partijen)
Te late opstart school voor AMV'ers	<ul style="list-style-type: none"> • Schoollocatie en -activiteiten startklaar voor start opvanglocatie
Onduidelijkheid over de procedure rondom klachten en incidentmeldingen	<ul style="list-style-type: none"> • Voor alle partijen duidelijk klachtenmeldsysteem opzetten
Onduidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden bij incidenten met AMV'ers	<ul style="list-style-type: none"> • Vooraf duidelijke afspraken maken volgens protocol, zoals opgenomen in de aanvullende werkafspraken
Onduidelijkheid rondom centrale contactpersoon bij gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijk communiceren en breed uitdragen wat de ambtelijke lijn is en wie daarin het eerste aanspreekpunt is
Te weinig aanwezig COA-personeel	<ul style="list-style-type: none"> • COA garandeert ophalen overlastgevende AMV'ers in aandachtsgebied (zie kaart 'Aandachtsgebied', hoofdstuk 5) • Bezetting COA als vast thema bespreken in een 'beheersgroep' (zie voor uitleg het volgende hoofdstuk)
Te lange aanrijtijd politie	<ul style="list-style-type: none"> • COA garandeert ophalen overlastgevende AMV'ers in aandachtsgebied (zie kaart 'Aandachtsgebied', hoofdstuk 5) • Goede samenwerking tussen COA en politie
Onvoldoende capaciteit politie	<ul style="list-style-type: none"> • COA garandeert ophalen overlastgevende AMV'ers in aandachtsgebied (zie kaart 'Aandachtsgebied', hoofdstuk 5) • Goede samenwerking tussen COA en politie
Verdrinkingsgevaar in Natuurbad Rekken	<ul style="list-style-type: none"> • Goede afspraken tussen COA en Natuurbad Rekken (zie afsprakenmatrix, hoofdstuk 5) • Maximaal aantal AMV'ers in Natuurbad Rekken (zie afsprakenmatrix, hoofdstuk 5) • Beoordeling zwemvaardigheid van AMV'ers in opdracht van COA
AMV'ers die per ongeluk in Duitsland belanden	<ul style="list-style-type: none"> • Goede voorlichting vanuit het COA over consequenties oversteken grens op asielprocedure

4.2 De te reserveren oplossingsrichtingen

In de volgende tabel worden te reserveren oplossingsrichtingen aangedragen voor risico's met niveau 1. Deze oplossingsrichtingen kunnen eventueel als 'opplusopties' omgezet worden naar extra beheersmaatregelen als de in de vorige tabel genoemde niet volstaan om de veiligheid en leefbaarheid te beheersen.

Risico's (niveau 1)	Te reserveren oplossingsrichtingen
Rondhangen in de openbare ruimte	<ul style="list-style-type: none"> • Toegang parkeerplaats Natuurbad Rekken buiten bezoektijden afsluiten met een ketting/hek
(Winkel)diefstal	<ul style="list-style-type: none"> • Boodschappen op de AMV-locatie laten bezorgen door supermarkten • Boodschappen via mini-winkel op de AMV-locatie aanbieden • AMV'er overplaatsen naar andere AMV-locatie
Onheuse bejegening van bezoekers in Natuurbad Rekken	<ul style="list-style-type: none"> • Waarschuwingssysteem (bv. gele en rode kaarten) vanuit Natuurbad Rekken • Toegangsverbod Natuurbad Rekken
Parkeeroverlast door COA-medewerkers (niet bij de AMV-locatie kunnen parkeren)	<ul style="list-style-type: none"> • Aanleggen extra parkeerplaatsen bij AMV-locatie • Verbeteren verbinding OV
Afname verkeersveiligheid door wandelende AMV'ers op de (onverlichte) wegen	<ul style="list-style-type: none"> • COA draagt zorg voor fluorescerende hesjes voor op de fiets of tijdens het wandelen • Boodschappen laten bezorgen of een mini-winkel op de AMV-locatie starten • Aanleggen/verbeteren straatverlichting
Afname verkeersveiligheid door toename van reisbewegingen per fiets	<ul style="list-style-type: none"> • Boodschappen op de AMV-locatie laten bezorgen door supermarkten • Boodschappen via mini-winkel op de AMV-locatie aanbieden • Aanleggen/verbeteren straatverlichting
Overlastgevend contact tussen AMV'ers en cliënten zorginstellingen (Tactus en Trajectum)	<ul style="list-style-type: none"> • Extra hekken/heggen plaatsen om contact te bemoeilijken
Uitwisseling van middelen en andere voorwerpen tussen doelgroep Trajectum en AMV	<ul style="list-style-type: none"> • Extra hekken/heggen plaatsen om het doorgeven van voorwerpen te bemoeilijken
Te late opstart school voor AMV'ers	<ul style="list-style-type: none"> • Eventueel dagbesteding elders verzorgen • Vrijwilligers uit de buurt verzamelen om activiteiten te organiseren • Dagbesteding in de voormalige SMOK-school

Te weinig aanwezig COA-personeel	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet van extra COA-personeel
Onvoldoende capaciteit politie	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet van extra politie • Inzet van jeugd-/wijkboa
Verdrinkingsgevaar in Natuurbad Rekken	<ul style="list-style-type: none"> • In opdracht van COA zwemles verzorgen
AMV'ers die per ongeluk in Duitsland belanden	<ul style="list-style-type: none"> • Afsluiten zandpad ter hoogte van splitsing Panovenweg/Niekerkerweg
Aangereden worden in het verkeer (door slechte straatverlichting)	<ul style="list-style-type: none"> • COA draagt zorg voor fluorescerende hesjes voor op de fiets of tijdens het wandelen

5 Kader voor het dynamisch beheersplan

In hoofdstuk 3 zijn de risico's aangedragen, beargumenteerd en gewogen, waarna ze in hoofdstuk 4 zijn gekoppeld aan door diverse betrokkenen en ons gesuggereerde oplossingsrichtingen. Aan het eind van deze notitie geven we nog enkele belangrijke kaders voor goed beheer mee.

Het gaat hier dus meer om de randvoorwaardelijke sfeer waarbinnen het beheersplan rondom de AMV-locatie naar onze mening het beste functioneert. Op voorhand is een aantal randvoorwaarden hierbij eigenlijk standaard voor iedere vorm van maatschappelijke opvang, dus ook voor de AMV-locatie in Rekken. Daarnaast hebben we op basis van alle verzamelde informatie in deze risicoanalyse in Rekken nog een aantal specifieke randvoorwaarden voor de meest optimale veiligheid en leefbaarheid op en rondom de AMV-locatie. We gaan in afzonderlijke paragrafen op de algemene en specifieke randvoorwaarden in.

5.1 Algemene randvoorwaarden

Voor de juiste invulling van het dynamisch beheersplan op en rondom de toekomstige AMV-locatie bestempelen wij de volgende maatregelen als minimale randvoorwaarden die door de beheerspartners nader ingevuld moeten worden:

- Het instellen van een 'beheersgroep': de term staat tussen haakjes, omdat een geïnterviewde aangaf dat de term mogelijk andere associaties kan oproepen dan wij bedoelen. Naar onze mening bestaat een beheersgroep minimaal uit een vertegenwoordiger van de gemeente, het COA en de politie. Uit gesprekken blijkt dat hieraan voor Rekken in het convenant een vertegenwoordiging van de DCR wordt toegevoegd; een dergelijke burgervertegenwoordiging achten wij ook relevant.
- Het geven van mandaat aan de beheersgroep: een beheersgroep moet geen 'papieren tijger' zijn, maar een gremium waar zwaarwegend advies uitgebracht kan worden bij de beslissers over het op- dan wel afschalen van beheersmaatregelen. Ook als dit beperkte financiële consequenties zou hebben, dan zou een beheersgroep richting extra maatregelen moeten kunnen adviseren.
- Communicatieverantwoordelijkheid van de beheersgroep richting omwonenden (overleg): dat wat ter tafel komt in de beheersgroep en van invloed is op de veiligheid en leefbaarheid van de omgeving van de AMV-locatie moet uiteindelijk richting omwonenden gecommuniceerd worden. Onze ervaring is dat open communicatie het draagvlak voor een opvanglocatie en het veiligheidsgevoel ten goede komt. 'Open communicatie' hoeft overigens niet te betekenen dat alle informatie gedeeld moet worden; de privacywetgeving moet natuurlijk wel gerespecteerd worden.
- Bij voorkeur vindt periodiek overleg met de omwonenden plaats. Er kan nader bepaald worden wie de voorzitter van dit overleg is. Als er enig onderling vertrouwen is (gegroeid), zou dit een vertegenwoordiger van de gemeente of het COA kunnen zijn.

- Er moet een klachtensysteem opgezet worden, zodanig dat omwonenden zich niet bezwaard voelen om klachten te melden. Een klachtensysteem houdt wat ons betreft niet alleen het bijhouden van een klacht in, maar ook de adequate opvolging na een klacht en de terugkoppeling van de ondernomen actie richting de klager. Dit zijn naar onze mening de drie kernelementen van een goed klachtensysteem. Overigens bedoelen we met dit systeem niet de COA Klachtenregeling.⁶ Wij doelen op een eenvoudig klachtenmeldsysteem waarin omwonenden via telefoon/mail/WhatsApp een concrete overlastklacht kunnen melden, het COA hierop actie onderneemt en deze actie terugkoppelt naar de omwonende. Naar onze mening kan een dergelijk systeem in een Excelformat worden vervat en bij de bewaking worden belegd, om de COA-medewerkers niet onnodig te belasten met administratietaken. De afhandeling van klachten kan vervolgens ook meegenomen worden in de monitoring rondom de AMV-locatie.
- Er zal nog nader bepaald moeten worden welke elementen uit deze risicoanalyse overgenomen en vastgelegd kunnen worden in de bestuursovereenkomst dan wel in de nadere werkafspraken. Ook kan gedacht worden aan een afzonderlijk risico- en maatregelenschema, zoals ontwikkeld is vanuit azc Zutphen. Dit is een schema waarin rekening gehouden wordt met het dynamisch karakter van het beheersen van de veiligheid en leefbaarheid rondom de opvanglocatie.

5.2 Specifieke randvoorwaarden

De risicosituatie rondom de AMV-locatie in Rekken is dermate specifiek dat niet alleen kan worden volstaan met algemene randvoorwaarden. In ieder geval zien we nog vier extra randvoorwaarden die naar onze mening relevant zijn voor het zo optimaal mogelijk borgen van de veiligheid en leefbaarheid op en rondom de locatie. Dit zijn achtereenvolgens de inbreng van de politie in de beheersgroep, het door het COA nader invulling geven aan een zogenaamde 'afsprakenmatrix', het vervullen van COA-taken in het zogenaamde 'Aandachtsgebied COA' en de wens tot periodieke monitoring.

De inbreng van de politie in de beheersgroep

In het tripartiete overleg tussen de gemeente, het COA en de DCR (oftewel: 'de beheersgroep') kan de inbreng van de politie, in ieder geval in de aanvangsperiode van de AMV-locatie, meerwaarde hebben, bijvoorbeeld voor het algehele veiligheidsbeeld. Daarom pleiten we voor opname van de politie in het overleg.

6. Zie www.coa.nl/nl/coa-klachtenregeling.

Nadere invulling geven aan afspraken met organisaties via de zogenaamde 'afsprakenmatrix'

In de omgeving van de voorziene AMV-locatie zit een aantal organisaties die met de AMV'ers te maken zou kunnen krijgen. Een aantal van die organisaties beschouwen we als verplichte gesprekspartners voor het COA waarmee nadere afspraken gemaakt moeten worden. Dit zijn het bestuur van Natuurbad Rekken, Trajectum en Tactus Verslavingszorg. Daarnaast zien we drie organisaties waar in geval van overlast nadere afspraken gemaakt kunnen worden. Dit zijn het Grenscafé Rotering, camping Den Borg en kinderdagverblijf De Haar. Daarnaast kan gedacht worden aan afspraken met winkeliers in Eibergen en Haaksbergen, met name supermarkten.⁷

We beschouwen de inhoud van de matrix niet als verplichtend, maar zien dit meer als suggesties waarover tussen de partijen afspraken gemaakt kunnen worden.

Tabel 5.1: Afsprakenmatrix: loop bij het maken van de afspraken met de genoemde partijen minimaal de volgende aspecten na

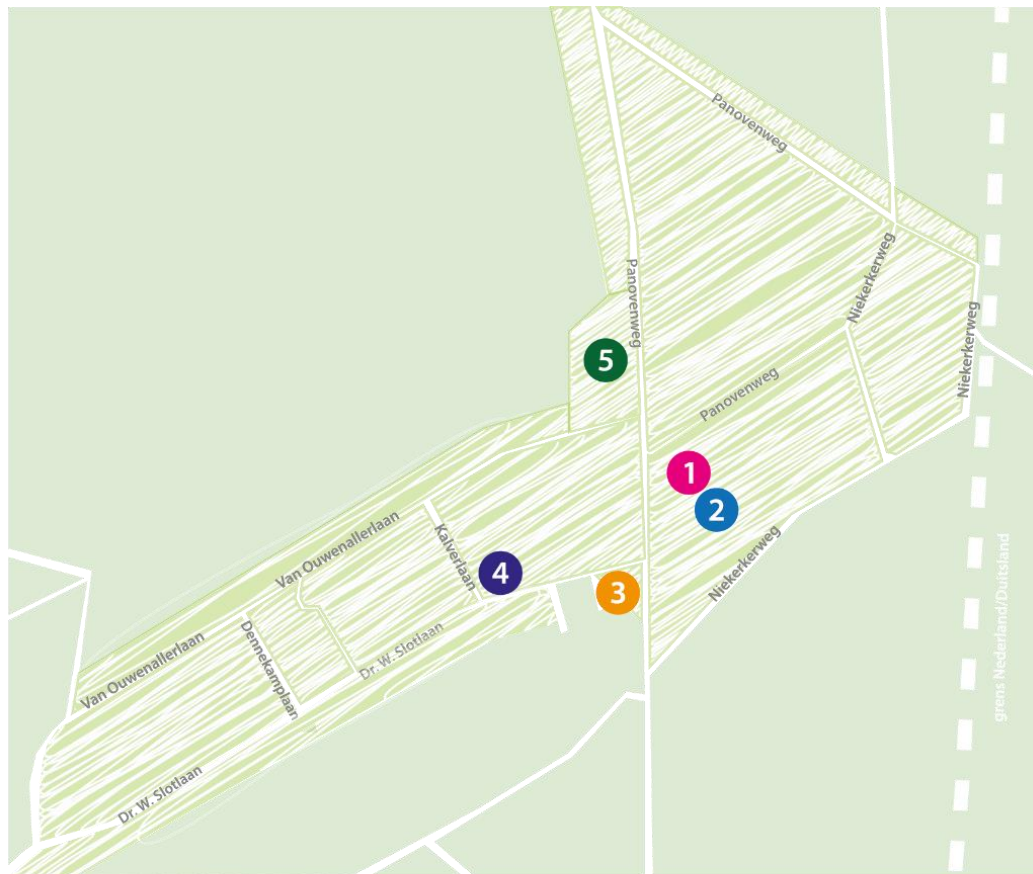
Afspraak tav	Natuurbad Rekken	Tactus	Trajectum
Leefbaarheid in de buurt	<ul style="list-style-type: none"> • Welke concrete maatregelen worden ingezet bij overlast? • Hoeveel AMV'ers mogen tegelijkertijd naar binnen? 	<ul style="list-style-type: none"> • Welke concrete maatregelen worden ingezet bij overlast? 	<ul style="list-style-type: none"> • Welke concrete maatregelen worden ingezet bij (geluids)overlast? • Welke concrete maatregelen worden afgesproken tegen parkeeroverlast?
Veiligheid van omwonenden	<ul style="list-style-type: none"> • Wat te doen bij onheuse bejegening? • Welke maatregelen moeten nog extra genomen worden? 	<ul style="list-style-type: none"> • Wat te doen bij onheuse bejegening en/of lastigvallen van cliënten van Tactus? 	<ul style="list-style-type: none"> • Onrust doordat beide groepen zicht hebben op elkaar
Veiligheid van AMV'ers	<ul style="list-style-type: none"> • Wie is verantwoordelijk voor het toetsen van de zwemvaardigheid? • Hoeveel AMV'ers mogen tegelijkertijd naar binnen? • Hoeveel COA-begeleiding is noodzakelijk en onder welke omstandigheden? 	<ul style="list-style-type: none"> • Wat te doen bij (signalen van) drugsdealers die op de cliënten van Tactus of op de AMV'ers afkomen? 	<ul style="list-style-type: none"> • Doorgeven van goederen door het hek. • Maatregelen tegen (te veel) interactie tussen beide doelgroepen

7. In de plaats Zoutkamp zijn hier goede ervaringen mee opgedaan. Zie het volgende artikel: www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/een-asielzoeker-op-elke-inwoner-wat-deed-dat-met-het-kleine-zoutkamp~b8cb091b/

Instellen van het 'Aandachtsgebied COA'

In hoofdstuk 3 is het 'Aandachtsgebied' voor het COA al meerdere keren aangehaald. Gezien de langere aanrijtijd van de politie en goed 'noaberschap' door het COA zijn wij van mening dat het COA in een ingeperkt gebied rondom de AMV-locatie een verhoogde inzet kan plegen. In het geval jongeren na een klacht van omwonenden of een ander signaal overlastgevend gedrag vertonen, stellen we voor dat zij de jongeren minimaal ter plekke gaan aanspreken dan wel ophalen. We zijn ons ervan bewust dat dit gevolgen heeft voor de capaciteit van het COA, maar denken dat dit zeker meerwaarde kan hebben voor het draagvlak van de opvang in de omgeving en het veiligheidsgevoel van omwonenden. Op de volgende pagina staan de grenzen van het Aandachtsgebied weergegeven.

Figuur 5.1: Aandachtsgebied COA

	Aandachtsgebied		Voorheen Tactus verslavingszorg
	Toekomstige AMV-locatie		KDV De Haar
	Trajectum		Natuurbad Rekken

De wens tot periodieke monitoring

Aan Bureau Beke is gevraagd om eventueel een jaarlijkse monitoring Leefbaarheid en Veiligheid rondom AMV-locatie Rekken uit te voeren. Belangrijk is nog dat nader bepaald wordt welk doel deze monitoring dient. In de regel voeren wij monitoring rondom opvanglocaties uit om input te geven aan het dynamisch beheersplan; als uit de monitoring blijkt dat zich bepaalde vormen van overlast/criminaliteit voordoen, suggereren wij eventueel extra maatregelen.

Het lijkt er voor de situatie in Rekken op, dat de monitoring ook bestemd is om (deels) input te leveren voor een oordeel richting eventuele uitbreiding van 44 naar 80 AMV'ers in de toekomst. Indien dit gewenst is, is het nog belangrijk om met alle betrokken partijen, inclusief omwonenden, af te stemmen over de indicatoren waar in de monitoring naar gekeken wordt.

5.3 Ten slotte: het aspect verveling/ontbreken dagbesteding in een breder kader

Een regelmatig terugkerende opmerking van geïnterviewden ging over de mogelijkheid dat de AMV'ers zich gaan vervelen en daardoor voor overlast zorgen. Ook het ontbreken van dagbesteding zou hieraan bijdragen. In de wegging hebben we aangegeven dat we één aspect van dagbesteding cruciaal vinden, namelijk het goed invulling geven aan de schoolplicht. Verveling/ontbreken van dagbesteding op zichzelf hebben wij niet de zwaarste risicoweging gegeven, omdat de ervaring is dat dit niet automatisch tot overlast hoeft te leiden.

In een breder kader hebben wij wel gemerkt dat er vanuit diverse invalshoeken bereidwilligheid binnen de Rekkense gemeenschap bestaat om nader invulling te geven aan dagbesteding. In eerste instantie denken we dan aan sportactiviteiten (voetballen, zwemmen) en initiatieven vanuit jongerenwerk, maar mogelijk kunnen andere initiatieven worden ontplooid. In andere gemeenten die we monitoren zien we goede initiatieven ontstaan.

Bureau Beke

Turfstraat 1
6811 HL Arnhem
T 026 443 86 19
info@beke.nl

bureaubeke.nl